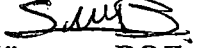

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22721

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Tokat T Tipi Cezaevi'nde tutulan Adnan Çelebi isimli mahpusun aldığı cezanın infazını tamamlamasına rağmen, tahliyesinin 2024 yılı Aralık ayında Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu (CİGK) kararıyla 3 ay daha ertelendiği basında yer almıştır. Bu durumun ikinci erteleme olduğu ve Adnan Çelebi'nin tahliyesinin daha önce de 3 ay süreyle geciktirildiği ifade edilmiştir.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un (CGTİHK) 89. ve 105/A maddeleri, Cezaevi İdare ve Gözlem Kurullarına mahpusların tahliye sonrası toplumla uyumuna ilişkin değerlendirme yapma yetkisi tanımaktadır. Ancak bu yetki, somut kriterlere dayanmalı ve keyfi bir şekilde kullanılmamalıdır. Aksi halde, infazını tamamlayan mahpusların tahliyesinin ertelenmesi, hem ulusal mevzuata hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası insan hakları standartlarına aykırı bir durum yaratmaktadır.

Anayasa'nın 17. maddesi, herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını güvence altına alırken, 19. maddesi kişi hürriyeti ve güvenliğini korumaktadır. Bu maddeler ışığında, cezasını tamamlamış bir mahpusun tahliye edilmemesi, kişi hürriyetine keyfi bir müdahale teşkil edebilir. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 5. maddesi, hürriyet ve güvenlik hakkını düzenlemekte ve bireylerin kanuna aykırı olarak özgürlüklerinden mahrum bırakılmalarını yasaklamaktadır.

Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulları tarafından verilen tahliye erteleme kararlarının, mahpusların haklarını ihlal edecek şekilde keyfi biçimde alınması, hukuk devleti ilkesine aykırı bir durum yaratmaktadır. Bu tür kararların gerekçelerinin açıklıkla ortaya konulmaması, denetlenmemesi ve itiraz mekanizmalarının etkin işletilmemesi, hem ulusal hem de uluslararası hukuk açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Bu bağlamda:

1. Adnan Çelebi'nin tahliyesinin iki kez ertelenmesinin gerekçesi nedir? Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulu'nun bu kararlarının dayandığı somut hukuki kriterler nelerdir?
2. Adnan Çelebi'nin tahliyesinin ertelenmesine ilişkin alınan kararlar, hangi mevzuata dayanılarak verilmiştir? Bu kararların gerekçesi mahpusa yazılı olarak bildirilmiş midir?
3. Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulları tarafından verilen tahliye erteleme kararlarının keyfi olmasını önlemek için bakanlık tarafından yürütülen herhangi bir denetim veya düzenleme çalışması bulunmakta mıdır?
4. Bu tür tahliye erteleme kararlarına karşı mahpusların ve yakınlarının etkili bir itiraz hakkı bulunmakta mıdır? Bu hak, nasıl ve hangi sürede kullanılabilir?
5. Türkiye genelinde cezasını tamamladığı halde tahliyesi ertelenen mahpusların sayısı kaçtır? Bu ertelemelerin gerekçeleri nelerdir?
6. Ulusal mevzuat ve uluslararası insan hakları standartları doğrultusunda, cezaevi yönetimlerinin bu tür kararlarını denetlemek ve mahpusların haklarının korunmasını sağlamak amacıyla etkili bir denetim mekanizması oluşturulması planlanmakta mıdır?